

مقدمه:

سیاست های کلی نظام اداری (بندهای مرتبط با برنامه سلامت اداری)

بند 13 عدالت محوری، شفافیت و روزآمدی در تنظیم و تنقیح قوانین و مقررات اداری.

بند 20 قانون گرایی، اشاعه فرهنگ مسئولیت پذیری اداری و اجتماعی، پاسخگویی و تکریم ارباب رجوع و شهروندان و اجتناب از برخورد سلیق های و فردی در کلیه فعالیت ها.

بند 23 حفظ حقوق مردم و جبران خسارت های وارده بر اشخاص حقیقی و حقوقی در اثر قصور یا تقصیر در تصمیمات و اقدامات خلاف قانون و مقررات در نظام اداری.

بند 24 ارتقای سلامت نظام اداری و رشد ارزشهای اخلاقی در آن از طریق اصلاح فرآیندهای قانونی و اداری، بهره گیری از امکانات فرهنگی و به کارگیری نظام مؤثر پیشگیری و برخورد با تخلفات.

بند 25 کارآمدسازی و هماهنگی ساختارها و شیوه های نظارت و کنترل در نظام اداری و یکپارچگی اساز اطلاعات.

در خصوص ارتقاء سلامت اداری، علاوه بر نظارت های بیرونی، تقویت اصول اخلاقی و مکانیزم های خودکنترلی از اهمیت ویژه ای برخوردار است. اخلاق در مکاتب دیگر ابزار است در اسلام اخلاق اصالت دارد و انسان اشرف مخلوقات است که می تواند با پایبندی به اصول اخلاقی، خودکنترلی داشته باشد که در این بخش به مسال مرتبط با سلامت اداری از جهات قانونی و اخلاقی و فرهنگی باختصار میپردازیم.

پیش آزمون:

- فرمان مقام معظم رهبری به سرا قوا در خصوص مبارزه با مفساد اقتصادی مربوط به چه سالی است؟
الف) 1380 ب) 1381 ج) 1382 د) 1384
- بند 24 سیاستهای کلی نظام اداری ابلاغی مقام معظم رهبری بر کدام گزینه تاکید دارد؟
الف) ارتقای سلامت اداری. ب) رشد ارزشهای اخلاقی. ج) نظام مؤثر پیشگیری. د) همه موارد.
- استفاده از هرگونه امتیاز - تسهیلات - هدیه و حق مشاوره توسط کارمند در هر رده چه حکمی دارد؟
الف) ممنوع است. ب) مشروط است. ج) به نظر مقام ارشد است. د) مجاز است.

محتوای آموزشی:

رئوس، روش ها و محورهای برنامه سلامت اداری

- تقویت قانون گرایی و پاسخگویی یکسان به عموم مراجعین و تکریم آنها
 - اعمال نظارت و کنترل و حفظ روابط سالم کارمند در انجام وظایف محوله و جلوگیری از ضرر و زیان دولت و بیت المال (موضوع مواد 90-92-ق.م.بخ.ک)
 - برخورد با افراد حقیقی و حقوقی رشوه دهنده به کارکنان دستگاه های اجرایی و ارسال پرونده آنها به مراجع قضایی
 - فعال کردن هیأت های بدوی، تجدیدنظر و هیأت عالی نظارت در رسیدگی به شکایات مردم
 - تدوین شاخص های سلامت اداری و سنجش سالیانه آنها
- لازم است تعریف دقیقی از فساد اداری ارائه و شاخص ها و معیارهای اندازه گیری آن مشخص شود.

روش شناسی سنجش و ارزیابی فساد

الف) رهیافت ها

- رهیافت اصلاحی:** در پی شناخت طبیعت و گستره فساد است.
- رهیافت پیشگیرانه:** در پی شناخت ظرفیتهای نهادی ایجاد و مقابله با فساد است.

ب) شاخص های فساد

دو نوع شاخص سازی است:

- 1- معطوف به اندازه گیری وضعیت ها:** در بحث فساد یک شاخص صسازی در صدد آن است که میزان فساد، رشوه و اختلاس را در سطوح مختلف اندازه گیری کند.
- 2- معطوف به اندازه گیری فرآیندها:** نوع دیگر شاخص سازی در صدد آن است که فرآیندهای به وجود آورنده و استمراردهنده فساد را اندازه گیری کند. در این زمینه، دو فرآیند را ذکر می کنند که فقدان آنها میتواند فساد را در جامعه رواج دهد: رقابت و پاسخگویی.

روش های تعیین شاخص های فساد

- الف) شاخص های مبتنی بر علل و زمینه ها
- ب) شاخص های مبتنی بر افکارسنجی
- ج) شاخص های مبتنی بر آمارهای رسمی از جرایم

مصادیق سنجش فساد

مصادیق سنجش در سه سطح به ترتیب عبارتند از:

- فرد
- سازمان

• کل نظام در یک کشور

توسعه دولت الکترونیک و شفاف سازی فرآیندهای انجام کار

مبانی قانونی

سند چشم انداز جمهوری اسلامی ایران در افق 1404 ه.ش.

در بخشی از سند چشم انداز، جامعه ایرانی در افق چشم انداز دارای چنین وی ژگی هایی خواهد بود:

- ایران کشوری است توسعه یافته با جایگاه اول اقتصادی، علمی و فناوری در سطح منطقه، با هویت اسلامی و انقلابی، الهام بخش در جهان اسلام و با تعامل سازنده و مؤثر در روابط بین الملل.

- برخوردار از سلامت، رفاه، امنیت غذایی، تأمین اجتماعی، فرصت های برابر، توزیع مناسب درآمد، نهاد مستحکم خانواده، به دور از فقر، فساد و تبعیض و بهر همد از محیط زیست مطلوب.

فرمان هشت ماده ای مقام معظم رهبری در مورخ 1380/02/10 خطاب به روسای قوای سه گانه در خصوص مبارزه با مفاسد اقتصادی

بخشی از فرمان معظم له به شرح زیر است: به مسئولان خیرخواه در قوای سه گانه بیاموزید که تسامح در مبارزه با فساد، به نوعی همدستی با فاسدان و مفسدان است. اعتماد «عمومی به دستگاه های دولتی و قضایی در گرو آن است که این دستگاه ها در برخورد با مجرم و متخلف، قاطعیت و عدم تزلزل». خود را نشان دهند.

کار مبارزه با فساد را چه در دولت و چه در قوه قضاییه به افراد مطمئن و برخوردار از سلامت و امانت بسپارید. دستی که می خواهد با ناپاکی در بیفتد، باید خود پاک باشد و کسانی که می خواهند در راه اصلاح عمل کنند، باید خود برخوردار از صلاح باشند. ضربه عدالت باید قاطع، ولی در عین حال دقیق و ظریف باشد.

بخش های مختلف نظارتی در سه قوه از قبیل سازمان بازرسی کل کشور، دیوان محاسبات و وزارت اطلاعات باید با «همکاری صمیمانه، نقاط دچار آسیب در گردش مالی و اقتصادی کشور را به درستی شناسایی کنند و محاکم قضایی و نیز «مسئولان آسیب زدایی در هر مورد را یاری رسانند.

«با این امر مهم و حیاتی نباید به گونه شعاری، تبلیغاتی و تظاهرگونه رفتار شود»

سیاست های کلی برنامه پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران (1394-1390)

بند 14) اصلاح نظام اداری و قضایی در جهت: افزایش تحرک و کارایی، بهبود خدمت ترسانی به مردم، تأمین کرامت و معیشت کارکنان، به کارگیری مدیران و قضات لایق و امین و تأمین شغلی آنان، حذف یا ادغام مدیری تهای موازی، تأکید بر تمرکززدایی در حوز ههای اداری و اجرایی، پیشگیری از فساد اداری و مبارزه با آن و تنظیم قوانین مورد نیاز.

بند 16) تقویت و کارآمد کردن نظام بازرسی و نظارت، اصلاح قوانین و مقررات در جهت رفع تداخل میان وظایف نهادهای نظارتی و بازرسی.

قانون مدیریت خدمات کشوری

ده برنامه تحول اداری و شاخص های مرتبط با آن

برنامه ششم: سلامت اداری

ماده 90) کارمندان دستگاه های اجرایی موظف می باشند که وظایف خود را با دقت، سرعت، صداقت، امانت، گشاده رویی، انصاف و تبعیت از قوانین و مقررات عمومی و اختصاصی دستگاه مربوطه انجام دهند و در مقابل عموم مراجعین به طور یکسان و دستگاه ذی ربط پاسخگو باشند.

ماده 91) اخذ رشوه و سوء استفاده از مقام اداری ممنوع می باشد. استفاده از هرگونه امتیاز، تسهیلات، حق مشاوره، هدیه و موارد مشابه در مقابل انجام وظایف اداری و وظایف مرتبط با شغل توسط کارمندان دستگاه های اجرایی در تمام سطوح از افراد حقیقی و حقوقی به جز دستگاه ذی ربط خود تخلف محسوب می شود.

ماده 92) مدیران و سرپرستان بلافصل، مسئول نظارت و کنترل و حفظ روابط سالم کارمندان خود در انجام وظایف محوله می باشند و درمورد عملکرد آنان باید پاسخگو باشند. در صورتی که کارمندان مزبور با اقدامات خود موجب ضرر و زیان دولت گردند و یا تخلفاتی نظیر رشوه و یا سوء استفاده در حیطه مدیریت مسئولان مزبور مشاهده و اثبات گردد، علاوه بر برخورد با کارمندان خاطی با مدیران و سرپرستان کارمندان (حسب مورد) نیز که در کشف تخلف یا جرایم اهمال نموده باشند مطابق قوانین مربوط، با آنان رفتار خواهد شد.

ماده 97) رسیدگی به مواردی که در این قانون ممنوع و یا تکلیف شده است و سایر تخلفات کارمندان دستگاه های اجرایی و ...

شاخص های برنامه سلامت اداری در دستگاه های اجرایی در طی برنامه 5 ساله

برنامه پنج ساله دستگاه های اجرایی در قالب برنامه سلامت اداری

- 1- تدوین شاخص های سلامت اداری و سنجش سالیانه
- 2- فعال نمودن کمیته های ارتقاء سلامت اداری یا کارگروه مبارزه با رشوه و فساد
- 3- کاهش زمان رسیدگی به شکایات مردمی

راهنما و محتوای تکمیلی

از جمله مصوبات و آیین نامه ها و دستور العملها میتوان به:

- برنامه ارتقا سلامت نظام اداری و مقابله با فساد (شماره ه 28617/ت37995 مورخ 1382/12/25)
- آیین نامه پیشگیری و مبارزه با رشوه در دستگاهها (شماره ه 30374/ت73377 مورخ 1383/12/22)

خلاصه:

مقام معظم رهبری در سال 1380 طی فرمان 8 ماده ای خطاب به سران سه قوه خواستار مبارزه جدی و عمیق با مفاصد اقتصادی شدند و براساس بندهای مختلف سیاستهای ابلاغی معظم له و قوانین و برنامه های موجود در سند چشم انداز و برنامه پنجم توسعه و قانون مدیریت

خدمات کشوری و ... راهکارهای فرهنگی - حقوقی - ساختاری و اداری متنوعی بر اساس برنامه ششم (سلامت اداری) از ده برنامه تحول بزرگ اداری تدوین و برای اجرا ابلاغ گردید که برخی از شاخص های مهم آن عبارتند از: تدوین شاخص های سلامت و سنجش سالیانه آن - فعال نمودن کارگروه مبارزه با فساد و رشوه در دستگاهها و کاهش زمان رسیدگی به شکایات مردم.

آزمون نهایی:

- 1- جمله از کیست: ضربه عدالت باید قاطع ولی در عین حال دقیق و ظریف باشد؟
الف) حضرت امام (ره). ب) شهید بهشتی. ج) مقام معظم رهبری. د) شهید مطهری.
- 2- کدام گزینه مرجع قانونی سلامت اداری نیست؟
الف) سند چشم انداز. ب) قانون پنجم توسعه. ج) فرمان هشت ماده ای رهبر معظم انقلاب. د) قانون مبارزه با پولشویی.
- 3- کدام گزینه جز شاخص سلامت اداری نیست؟
الف) تدوین شاخص های سلامت. ب) فعال نمودن کارگروه مبارزه با رشوه.
ج) کاهش زمان رسیدگی به شکایات. د) تعیین مشاغل حاکمیتی.
- 4- منبع قانونی تکلیف مطروحه کدام است: تقویت و کارآمد کردن نظام بازرسی و نظارت، اصلاح قوانین و مقررات در جهت رفع تداخل میان وظایف نهادهای نظارتی و بازرسی؟
الف) بند 14 برنامه پنجم توسعه. ب) بند 16 برنامه پنجم توسعه. ج) ماده 92 ق.م.خ.ک. د) فرمان 8 ماده ای.
- 5- سنجش فساد در چند سطح قابل بررسی است؟
الف) 2 ب) 3 ج) 4 د) 5
- 6- در پی شناخت ظرفیتهای نهادی ایجاد و مقابله با فساد است؟
الف) سنجش فساد. ب) رهیافت فساد. ج) رهیافت اصلاحی. د) رهیافت پیشگیرانه.